

ALAN BURIBAYEV

DE DWALENDE DIRIGENT

Al ruim een jaar werkt chef-dirigent van Het Brabants Orkest Alan Buribayev in Eindhoven, maar vanwege een overvolle agenda is zijn zicht vrijwel beperkt tot hotelkamer en concertzaal. Zonde, vond FRITS en nam de Kazachstaan op sleeptouw door de stad. Een korte beschouwing over strips, Queen en het eenzame leven on the road.

TEKST: JAN SPEELMAN FOTO'S: JEROEN BROEKMANS

Het PSV-stadion. Het Van Abbe. En Hanja Maij Weggen. Dat waren ruim een jaar geleden de ingrediënten van de officiële kennismaking van Alan Buribayev met Eindhoven. Van Peter Pan Speedrock, het roemruchte 'Vaginal Luftwaffe' van het Eindhovense Rompeprop en van Toon's aan de Kleine Berg had de muzikale duizendpoot nog nooit gehoord.

En eerlijk gezegd lijkt zijn hoofd er ook niet naar te staan als FRITS om elf uur 's ochtends met Buribayev heeft afgesproken in het Dorint Hotel, waar de dirigent semi-permanent woont. Elf uur 's ochtends is in de onstuimige internationale muzieksceen tamelijk aan de vroege kant, zo blijkt. Wat afwezig scharrelt de bejubelde dirigent door de foyer, wat slaperig ploft hij diep in de luie leren fauteuils, met een 'ik-weet-echt-niet-wie-dit-bedacht-heeft'-blik. Hij is een tikkeltje te laat. „Sorry, gisteravond opgetreden, en het is wat laat geworden. Ik heb een te korte nacht gehad”, zegt de dirigent in het Engels, een taal die hij net zoals het Italiaans, Duits, Russisch en Kazachs perfect beheerst.

Ai. FRITS heeft een stevige stadswandeling op het programma staan die de brede culturele honger van Buribayev moet stillen en wil hem kennis laten maken met een paar verrassende plekken in de stad.

Eerst maar een paar koppen koffie om een beetje wakker te worden. Buribayev wordt met de minuut enthousiaster als we hem de bedoeling van de dag uitleggen. „Normaal zie ik weinig van de stad, ik ben geen taxichauffeur... Op een gemiddelde dag repeteren we tussen tien uur 's ochtends en half vier 's middags. En achteraf ben je dan echt heel erg moe.”

Bovendien vliegt de dirigent van hot naar her. Een week per maand verblijft hij in zijn geboorteland Kazachstan ('daar is mijn basis'), en als hij niet in Eindhoven werkt, is

Jan Speelman en Alan Buribayev op de markt in Eindhoven.

hij in Zweden te vinden waar hij dirigent is bij het Norrköping Symfonieorkest. En alsof daarnaast verschillende gastdirigentschappen in heel Europa niet genoeg zijn, wordt Buribayev met ingang van dit jaar ook nog eens chef-dirigent van het National Symphony Orchestra in Dublin.

Eerste halte in Eindhoven: De Effenaar. Directrice Marijke Appelboom geeft Buribayev

Alan Buribayev (1979) komt uit een zeer muzikale familie. Zijn over-grootvader componeerde onder meer drie opera's en heeft verschillende orkesten opgericht. Zijn oma was componist, zijn vader was dirigent en zijn moeder pianiste. Een greep uit zijn cv:

- Viool en orkestdirectie
- Staatsconservatorium Kazachstan.
- Orkestdirectie Hochschule für Musik Wenen
- Prijswinnaar concoursen Kopenhagen, Zagreb en Trento
- 2004-2007 General Musik Direktor Meiningen Musiktheater, Duitsland
- 2007 chef-dirigent Norrköping Symfonieorkest, Zweden
- 2007 debuteert Het Brabants Orkest met Mahler IV
- Gastdirecties Dresdner Philharmonie, Oregon Symphony Orchestra, Orchestra Sinfonica di Milano Giuseppe Verdi, City of Birmingham Orchestra
- 2008 chef-dirigent Het Brabants Orkest
- 2010 chef-dirigent RTE National Symphony Orchestra Dublin

(BRON: HBO)

op verzoek van FRITS een backstage-tour door het gebouw - tot en met de kleedkamers en werkplaats waar de decorstukken voor de nodige feestjes gemaakt worden. Op een zonnige vrijdagochtend blijkt het gebouw een oase van stilte. „We programmeren hier vooral opkomende bands, voordat ze doorbreken”, legt Appelboom uit. „Zo hebben de Sex Pistols en de Red Hot Chili Peppers in De Effenaar gespeeld voordat ze bij het grote publiek bekend werden.”

Verrassing nummer 1: Buribayev blijkt een groot liefhebber en kenner van rockmuziek. „Van kinds af ben ik groot fan van Queen, fantastische muziek. En Emerson, Lake and Palmer vind ik ook erg goed, wat die met synthesizers deden was echt geweldig. En van de hedendaagse bands hou ik erg van Coldplay, vooral van hun laatste album Viva la Vida. Nee, ik ga niet veel naar rockconcerten, ik ben veel te bang dat mijn oren beschadigen. Hebben jullie nooit last van jullie oren? Hoeveel decibel is zo'n concert wel niet?” Tijdens de rondleiding blijkt de dirigent razend nieuwsgierig. Bij welke concerten worden de meeste drugs gebruikt, wil hij bijvoorbeeld weten, en waarom de prominent in de grote zaal aanwezige discobol nog zo populair is, wat een Effenaar eigenlijk

In de Effenaar met directrice Marijke Appelboom.

is, waarom de kleedkamers zo Spartaans ingericht zijn en waarom rockclubs niet met abonnementen werken.

En dan kunnen we gas geven met de stoomcursus muzikaal Eindhoven: FRITS heeft de onstuimige Greetings From Eindhoven Rockcity-cd als cadeautje voor de dirigent meegenomen, met daarop tracks als Resurrection van Peter Pan Speedrock, You had it comin' van The Spades en het eerder genoemde Vaginal Luftwaffe van Rompeprop. Buribayev: „Een geweldige titel, hahaha. Dat nummer draai ik straks meteen.”

De wandeling voert richting Blob en Witte Dame. „Eigenlijk heb ik veel te weinig tijd om zomaar een beetje rond te wandelen. Dit is de eerste keer sinds tijden. Jammer, want ik vind Eindhoven een fantastische stad, die sterk in ontwikkeling is. Ik ben al benieuwd hoe het er mórgen is, laat staan over twintig jaar.

Eindhoven heeft een geweldige toekomst.”

Onder leiding van Buribayev speelt Het Brabants Orkest veel in andere steden, onder meer in Breda, Rotterdam en Amsterdam.

‘IK BEN AL BENIEUWD HOE HET MORGEN IN EINDHOVEN IS, LAAT STAAN OVER 20 JAAR. DEZE STAD HEEFT EEN GEWELDIGE TOEKOMST.’

„Dat is bijzonder, want je moet je altijd extra bewijzen als je ergens anders gaat spelen. Maar terugkomen in Eindhoven is altijd fijn. Het is zo mooi om voor eigen publiek te spelen, het

voelt als een thuiswedstrijd.”

Bij het passeren van stripwinkel de Eppo aan de Kleine Berg is Buribayev helemaal niet meer te houden. Verrassing nummer 2: naast muziek blijken strips zijn grote passie, en zijn kennis over het onderwerp is fenomenaal. In het volgende uur wordt FRITS getraakteerd op gedetailleerde verhalen over de thematiek van strips, de persoonlijke achtergronden van de tekenaars en de verschillen en overeenkomsten van strips over de hele wereld. Francobelgische strips zijn veruit favoriet - zoals Kuifje, Asterix en Lucky Luke. „Die zijn veel beter dan Amerikaanse strips, die zijn tamelijk voorspelbaar en veel eenvoudiger. Met voor de hand liggende thema's, als de strijd tussen goed en kwaad, tussen licht en duisternis. Voor mij zijn strips een van de vele dingen die het leven interessant maken. Ze zitten vol verrassingen en ik hou van verrassingen.”

Waarna achtereenvolgens Bob et Bobbette,

in het Effenaar café en backstage op de tweede etage.

Eppo op de Kleine Berg.

Het tekenaarsdebuut van Alan.

de Amerikaanse schrijver John Duval, de films Dune van David Lynch en Alien van Ridley Scott en de analytische psychologie van Carl Jung in sneltreinvaart passeren. Na lang zoeken scoort Buribayev een stripboek dat zijn twee passies combineert: Suske und Wiske in 'Wolfgang das Wunderkind'. In het Duits, over Mozart, dat dan weer wel.

Feitelijk werd Alan Buribayev op zijn dertiende dirigent, toen hij op een goede dag bij zijn vader in de auto zat. De radio stond aan. „Ik was toen al helemaal gek van Queen, en ik was op zoek naar muziek die even goed was. Mijn vrienden luisterden naar bands als de Scorpions, Aerosmith en Metallica. Die waren wel goed, maar niet zo goed als Queen. Ze hadden minder goede ideeën.” Totdat op de autoradio van zijn vader de Overture tot de Opera Tannhäuser van Richard Wagner klonk. Daar, op die plek en

op dat moment wist de dertienjarige Alan het. „Dat was hetgeen waar ik naar op zoek was. Dat wilde ik doen, die muziek wilde ik maken. Mijn vader zei: dan moet je dirigent worden.”

**„JE MOET NIET ALLEEN
MAAR LATEN HOREN WAT
HET PUBLIEK WIL, EEN
ORKEST IS GEEN JUKEBOX.”**

Een niet onbelangrijk detail zou cruciaal blijken in de gang naar een internationale muzikale carrière voor de dertienjarige jongen in de auto te Kazachstan: het uiteenvallen van de Sovjet-Unie begin jaren negentig. „Zonder dat had ik niet kunnen reizen, niet kunnen

studeren in het buitenland, niet mee kunnen doen aan internationale concours. Tot die tijd mocht je het land niet uit zonder toestemming van Moskou.”

Terug naar de Kleine Berg - naar de CD-teek, een even kleine als veelzijdige bron van muzikale ontdekkingen. Als FRITS tijdens het spitten door de bakken opmerkt dat het laatste album van Muse erg veel weg heeft van Queen, moet Kytteman subiet uit de cd-speler en knalt 'The Resistance' van Muse door de zaak. „Het is altijd belangrijk om kennis te maken met nieuwe muziek. Die educatieve functie is ook voor een orkest belangrijk. Je moet niet alleen maar laten horen wat het publiek wil, een orkest is geen jukebox. Kijk, mensen zullen altijd graag naar Brahms, Beethoven en Tsjajkovski luisteren maar ik hou ervan ook onbekende werken te presenteren, al dan niet in combinatie met populaire stukken.”

Optische illusies in Centrum Kunstlicht in de Kunst

De voormalige CD-theek op de Kleine Berg.

De dirigent bij Toon's muziek

„Wat een goed stuk is? Nou, neem de vijfde symphonie van Tsjaikovski. Dat was lange tijd echt mijn kindje, ik speelde het altijd, met elk orkest. Totdat ik er op een gegeven moment even genoeg van had, toen heb ik het weggelegd. Ik had het te vaak gedaan. Maar op een dag keek ik de partituur weer door, en was ik verrast door alle vondsten in het stuk. Ik vond het plotseling weer fantastisch. En zo gaat het, een goed stuk groeit in je ziel.”

Wenen, Kopenhagen, Birmingham, Dublin, Eindhoven en dan natuurlijk de thuisbasis Kazachstan. Hoe is het om overal en nergens te wonen? „Vooral in het begin was het heel erg eenzaam. Het viel aanvankelijk erg tegen: altijd reizen, altijd jetlag, je overal moeten bewijzen, veel stress. Mijn huis was altijd een hotelkamer. Maar op een gegeven moment wist ik: dit is wat ik wil. Alles in het leven heeft een prijs en ik heb geaccepteerd dat de eenzaamheid de prijs is die ik betaal voor

de muziek. En ik heb ook geleerd met die eenzaamheid om te gaan, ik heb meer ervaring in het alleen zijn.”

„Ik ben een wereldburger, ik behoor toe aan de wereld. Eigenlijk voel ik me overal thuis,

„EENZAAMHEID IS DE PRIJS DIE IK BETAAL VOOR DE MUZIEK.”

als ik tenminste de mentaliteit van de mensen begrijp.”

„De toekomst? Er zijn tegenwoordig veel meer jonge dirigenten, maar vroeger werd het dirigentschap gezien als iets voor de tweede fase van het leven. Dan ben ik benieuwd wat die tweede fase van mijn leven me gaat brengen... Misschien word ik wel

striptekenaar, ja. Dat zouden hele droge, ironische strips worden.”

Een slordige 48 uur later. Voor een bomvol Muziekcentrum Frits Philips knalt Buribayev er met Het Brabants Orkest stukken van Mendelssohn, Mozart, Rihm en Schubert doorheen op een wijze die Greetings From Rockcity Eindhoven doet verbleken. Het orkest briest, blaast en buldert - en Buribayev gaat er zo in op dat hij soms op lijkt te stijgen. Elk stuk wordt onthaald op een staande ovatie en tijdens de uitvoeringen klinken in de zaal zuchten van bewondering.

„Op sommige momenten tijdens een optreden ben ik zo intens gelukkig”, had Buribayev tijdens de zonovergoten lunch gezegd. „Dan vergeet je alles. Natuurlijk is het mijn taak om kritisch te zijn, maar het is toch vooral genieten. Ik ben bevoorrecht dat ik dit kan doen.”

Het roze entreehuisje bij het Van Abbemuseum van de Eindhovense kunstenaar John Körmeling.